

Til lovforslag nr. L 194. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 11. maj 2004

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen

(Obligatorisk sprogstimulering af tosprogede børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen)

[af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 24. marts 2004 og var til 1. behandling den 21. april 2004. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Sammenhæng med andre lovforslag

Lovforslaget skal ses i sammenhæng med forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (lovforslag nr. L 195).

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 17. marts 2004 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 223. Den 15. april 2004 sendte undervisningsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget. Den 29. april 2004 sendte undervisningsministeren et yderligere høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Samråd

Udvalget har stillet 1 spørgsmål til undervisningsministeren til mundtlig besvarelse, som denne har besvaret i et samråd med udvalget den 11. maj 2004. Ministeren har efterfølgende sendt udvalget det talepapir, der lå til grund for besvarelsen af spørgsmålet.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 7 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (S, V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et mindretal i udvalget (SF, RV, EL og KD) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Enhedslistens medlem af udvalget finder, at dette lovforslag handler om fordomme. Fordomme om uddannelsesfjendske indvanderforældre, der holder deres børn hjemme og nægter dem kontakt med omverdenen. Fordomme, som regeringen helst vil puste til og blæse op i stedet for at koncentrere sig om at sikre støtte til de børn, der har behov for sprogstimulering.

Det handler om at ændre metoden til sprogstimulering af små børn fra et tilbud til tvang.

I dag har kommunerne pligt til at tilbyde sprogstimulering til børn i daginstitutioner og til børn, der ikke er i daginstitutioner.

Hvorfor er det nødvendigt at ændre tilbuddet til tvang? I bemærkningerne til lovforslaget kan man læse, at »der er forældre, der ikke tager imod tilbuddet« (om sprogstimulering). »Det kan være børn fra familier, som ikke har tradition for uddannelse, eller hvor der ikke er forståelse for betydningen af, at barnet kan tale dansk ved skolestarten.«

Der er ingen oplysninger om, hvor mange børn der er tale om. Ingen oplysninger om, hvordan Undervisningsministeriet er nået frem til karakteristikken af disse uddannelsesfjendske indvandrerforældre. Ingen dokumentation for lovforslaget.

Regeringen, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti lovgiver ud fra egne fordomme og er dermed med til at forstærke dem.

Der er kommuner, der ikke lever op til deres forpligtelse til at tilbyde sprogstimulering og ikke aktivt søger at få tosprogede børn i daginstitutioner. Derfor bør ministeren komme i gang med at følge op på de kommuner. Få kommunerne til at leve op til kravet om tilbud om sprogstimulering. Opsætte nationale kvalitetskrav til kommunernes tilbud om sprogstimulering. I stedet skrues der op for fordomme og forskelsbehandling.

Regeringen indfører nu reelt undervisningspligt for en særlig gruppe børn fra 3-års-alderen. Regeringen stempler minoriteterne som integrationsfjendtlige og skader sprogstimuleringen. Det er et tåbeligt lovforslag, som Enhedslisten ikke kan støtte.

Kristendemokraternes medlem af udvalget mener, at der er tre centrale problemstillinger ved indførelsen af obligatorisk sprogstimulering af tosprogede børn. For det første er der den kendsgerning, at regeringen med lovforslaget de facto indfører undervisningspligt for 3-årige tosprogede børn. Kristendemokraterne mener, at indførelsen af undervisningspligt for bestemte samfundsgupper før grundskolen strider grundlæggende mod hele det danske uddannelsessyn samt er med til yderligere at stigmatisere en gruppe borgere i det danske samfund.

For det andet er der det tvangsmæssige element. Kristendemokraterne finder det essentielt, at samarbejdet mellem institutioner, kommuner og forældre grundlæggende bygger på frivillige

tiltag, tillid og gensidig forpligtelse. Såfremt sprogstimulering bliver tvungen for en afgrænset gruppe mod forældrenes vilje, er der risiko for mistillid og manglende vilje fra den gruppe, det berører. Det vil have betydning for børnenes trivsel og indlæringsmuligheder og i sidste ende have en negativ konsekvens for netop børnenes sproglige udvikling.

Kristendemokraterne mener ikke, at regeringen har belæg for at konkludere, at obligatorisk sprogstimulering er den bedste og mest hensigtsmæssige løsning for at forbedre tosprogede børns skolegang. Det er f.eks. uvist, hvor mange tosprogede forældre, der ikke tager imod tilbud om sprogstimulering, og hvorfor de ikke gør det. Såfremt det har noget at gøre med den pågældende kommunes procedurer og redskaber på området, bør der først og fremmest sættes ind her.

Da regeringen fastholder den fremlagte løsning som værende effektiv, finder Kristendemokraterne det problematisk og diskriminerende, at man ikke vælger at tilbyde alle børn obligatorisk sprogstimulering, når det vurderes, at der er brug for det. Det er ikke kun tosprogede børn, der har sproglige vanskeligheder. Problemer med en mangelfuld sprogudvikling eksisterer også blandt børn med dansk som modersmål.

For det tredje fremgår det ikke af lovforslaget, hvilket niveau der almindeligvis kræves for at kunne begynde i skole på tilfredsstillende vis. I forlængelse heraf finder Kristendemokraterne det rimeligt at spørge, om det niveau ikke skal være opfyldt af alle børn, der begynder i skole.

Tjóðveldisflokkurinn, Inuit Ataqatigiit og Siunmut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Else Winther Andersen (V) fmd. Gitte Lillelund Bech (V) Christian Lund Jepsen (V)
Tina Nedergaard (V) Louise Frevert (DF) Karina Sørensen (DF) Helle Sjelle (KF)
Else Theill Sørensen (KF) Bodil Kornbek (KD) Carsten Hansen (S) Bjarne Laustsen (S)
Jeppe Kofod (S) Lene Jensen (S) Thomas Adelskov (S) Aage Frandsen (SF)
Margrethe Vestager (RV) nfm. Pernille Rosenkrantz-Theil (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	55*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristendemokraterne (KD)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	2

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Bilag 1

Oversigt over bilag vedrørende L 194

Bilagsnr.	Titel
1	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
2	Høringssvar samt høringsnotat fra undervisningsministeren
3	Spm. 1 om, hvad ministeren agter at gøre, hvis forældre nægter at lade deres barn sprogstimulere, samt hvilke sanktionsmuligheder der i givet fald kan blive tale om, til undervisningsministeren
4	Spm. 2 om den udvikling, der har fundet sted, siden PLS Rambølls rapport blev afgivet, som har gjort det nødvendigt at gøre sprogstimulering obligatorisk, til undervisningsministeren
5	Endelig tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	Spm. 3 om, hvordan ministeren vil definere, hvilke børn der har brug for sprogstimulering, til undervisningsministeren Spm. 4 om, hvordan ministeren vil finde frem til de pågældende børn, til undervisningsministeren
7	Spm. 5 om ministerens holdning til Kommunernes Landsforenings forslag om at benytte sanktionsmuligheder i form af tilbageholdelse af sociale ydelser, til undervisningsministeren
8	Spm. 6 om kommunernes erfaringer med og begrundelser for forældres fravalg af sprogstimulering, til undervisningsministeren Spm. 7 om, hvad det vil koste at tilbyde obligatorisk sprogstimulering til alle børn fra 3-års alderen, til undervisningsministeren
9	Yderligere høringssvar, fra undervisningsministeren
10	Svar på spm. 5 om ministerens holdning til Kommunernes Landsforenings forslag om at benytte sanktionsmuligheder i form af tilbageholdelse af sociale ydelser, fra undervisningsministeren
11	Svar på spm. 6 om kommunernes erfaringer med og begrundelser for forældres fravalg af sprogstimulering, fra undervisningsministeren Svar på spm. 7 om, hvad det vil koste at tilbyde obligatorisk sprogstimulering til alle børn fra 3-års alderen, fra undervisningsministeren
12	Svar på spm. 3 om, hvordan ministeren vil definere, hvilke børn der har brug for sprogstimulering, fra undervisningsministeren Svar på spm. 4 om, hvordan ministeren vil finde frem til de pågældende børn, fra undervisningsministeren
13	Svar på spm. 2 om den udvikling, der har fundet sted, siden PLS Rambølls rapport blev afgivet, som har gjort det nødvendigt at gøre sprogstimulering obligatorisk, fra undervisningsministeren
14	Svar på spm. 1 om, hvad ministeren agter at gøre, hvis forældre nægter at lade deres barn sprogstimulere, samt hvilke sanktionsmuligheder der i givet fald kan blive tale om, fra undervisningsministeren
15	1. udkast til betænkning

Bilagsnr.	Titel
16	Samrådsspm. A om praksis af den screening, kommunerne foretager i henhold til folkeskolelovens § 4 a, stk. 1, til undervisningsministeren
17	Supplerende svar på spm. 5 om ministerens holdning til KL's forslag om at benytte sanktionsmuligheder i form af tilbageholdelse af sociale ydelser, fra undervisningsministeren
18	Talepapir fra samråd 11/5-04 om samrådsspørgsmål A, fra undervisningsministeren